

Ruszają
inwestycje
w gminne drogi
s. 3

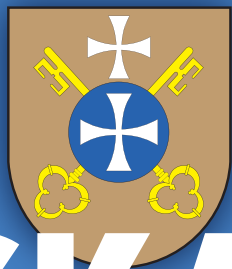

28. Finał Wielkiej
Orkiestry Świątecznej
Pomocy s. 6-7

75. rocznica
egzekucji
AK-owców w Lasku
Skarszewskim s. 11-12

ISSN 1429-2130

gazeta **SKALMIERZYCKA**

BEZPŁATNY INFORMATOR GMINY I MIASTA NOWE SKALMIERZYCE

LUTY, NR 2(315)/2020

Koncert Noworoczny

s. 5

W tym roku wpłynęła rekordowa ilość 59 ofert konkursowych

Podpisano umowy na realizację zadań publicznych w 2020 roku

13 stycznia w sali sesyjnej w Nowych Skalmierzycach prezesi i przedstawiciele kilkudziesięciu organizacji pozarządowych podpisali umowy na realizację zadań publicznych na 2020 rok.

Tegoroczna edycja organizowanego przez samorząd otwartego konkursu ofert cieszyła się niebywałą popularnością – wpłynęło aż 59 ofert na ogólną kwotę przekraczającą milion złotych (w roku ubiegłym złożono 32 oferty).

Po analizie i ocenie wniosków komisja konkursowa rekomendowała przyznanie 616.500,00 zł. Ostatecznie podpisano natomiast umowy na kwotę 603.500,00 zł. *Ilość złożonych ofert przerosła nasze oczekiwania. Kilkadziesiąt ciekawych i wartościowych przedsięwzięć edukacyjnych, kulturalnych, społecznych bądź sportowych będzie realizowanych przez organizacje pozarządowe w 2020 roku. To dobry znak, że jest chęć uczestnictwa w życiu społecznym i w naszej Gminie znów będzie się działo* – powiedział Burmistrz Gminy i Miasta Nowe Skalmierzyce Jerzy Łukasz Walczak. Organizacje mogły składać oferty na następujące rodzaje zadań: kultura i sztuka; sport, w tym szkolenie dzieci i młodzieży oraz organizacja przedsięwzięć sportowych lub zawodów; wspieranie inicjatyw lokalnych na rzecz integracji lokalnej społeczności; działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynek dzieci i młodzieży; działalność na rzecz osób niepełnosprawnych; działalność na rzecz osób starszych oraz integracji społecznej zagrożonych wykluczeniem społecznym; edukacja, oświata i wychowanie.

Dofinansowane zadania:

- Stowarzyszenie Działkowców Kolarz – 2 zadania: „Dzień działkowca – 5-lecie stowarzyszenia” - kwota 3.800 zł oraz „Wycieczka dla działkowców i seniorów z GiM Nowe Skalmierzyce” – kwota 2.800 zł;

- Wielkopolski Związek Kolarski „III etap XXX Ogólnopolskiego Wyścigu Kolarskiego” – kwota 4.000 zł;
- KGW Gostyczyna „Spotkanie andrzejkowe mieszkańców wsi Gostyczyna” – kwota 2.700 zł;
- Klub Piłki Ręcznej „Szczypiorno” Kalisz – 2 zadania: „Memoriał Józefa Wojciechowskiego – organizacja turnieju piłki ręcznej” – kwota 2.500 zł i „Sportowe zajęcia pozalekcyjne dla dzieci z piłki ręcznej” – kwota 4.500 zł;
- KGW Gałązki Wielkie „Spotkanie pokoleń – od najmłodszych po najstarszych” – kwota 3.400 zł;
- Miejsko-Gminna Orkiestra Dęta przy OSP Skalmierzyce „Prowadzenie M-G Orkiestry Dętej – wykonywanie okolicznościowych programów artystycznych związanych z obchodami rocznic państwowych i lokalnych, udział w przeglądach i koncertach oraz szkolenie młodej kadry instrumentalistów” – kwota 60.000 zł;
- Klub Sportowy Pogoń Nowe Skalmierzyce – 3 zadania: „Szkolenie osób dorosłych w dyscyplinie piłka nożna” – kwota 105.000 zł, „Szkolenie dzieci i młodzieży z Gminy i Miasta Nowe Skalmierzyce w dyscyplinie piłka nożnej w miejscowości Biskupice Ołoboczne” – kwota 35.000 zł oraz „Szkolenie dzieci i młodzieży w Gminie i Mieście Nowe Skalmierzyce w dyscyplinie piłka nożnej (roczniki 2000-2016)” – kwota 130.000 zł;
- Stowarzyszenie Eudajmonia – 2 zadania: „Zajęcia fitness i jogi ze Stowarzyszeniem Eudajmonia w Skalmierzycach od stycznia

do czerwca” oraz „...od sierpnia do grudnia” – kwoty po 5.000 zł każde;

- Stowarzyszenie Kulturalne Teatr Misterium Biskupice Ołoboczne „Tradycja – Kultura – Teatr – Muzyka 2020” – kwota 25.000 zł;
- KGW Osiek „Spotkanie integracyjne Sąsiad bliżej sąsiada” - kwota 2.600 zł;
- KGW Biskupice Ołoboczne – 2 zadania: „Dzień pieczonego ziemniaka w Biskupicach Ołobocznych” – kwota 3.800 zł i „Aktywni Seniorzy z Biskupic Ołobocznych” – kwota 3.500 zł;
- KGW Ociąż „Spotkanie integracyjne seniorów” – kwota 2.200 zł;
- KGW Trkusów „Festyn Rodzinny Pożegnanie lata w Trkusowie” – kwota 3.600 zł;
- KGW Biskupice „Dożynki dawniej a dziś” – kwota 3.600 zł;
- KGW Śmiłłów „Imprezy integracyjne mieszkańców wsi Śmiłłów” – kwota 2.900 zł;
- KGW Śliwniki – 2 zadania: „Festyn rodzinny Śliwnicka Pyra” – kwota 2.600 zł i „Aktywny senior – szczęśliwy senior” – kwota 3.000 zł;
- KGW Fabianów – 2 zadania: „Integracja mieszkańców, bez względu na wiek” – kwota 3.800 zł i „Integracja pokoleniowa” – kwota 3.500 zł;
- Chór pw. św. Grzegorza „Cykl koncertów „Najpiękniejsze piosenki” – kwota 4.000 zł;
- KGW Kotowiecko „Rodzina w małej ojczyźnie” – kwota 3.600 zł;
- Miejsko-Gminny Szkolny Związek Sportowy „Sport, w tym szkolenie dzieci i młodzieży oraz organizacja przedsięwzięć sportowych lub zawodów” – kwota 15.000 zł;
- Stowarzyszenie Rozwoju Dziecka i Rodziny „Działalność integracyjna na rzecz osób niepełnosprawnych w gminie Nowe Skalmierzyce” – kwota 15.000 zł;

- KGW Chotów „Impreza integracyjna mieszkańców wsi Chotów „Wszystkie dzieci nasze są – piknik z okazji Dnia Dziecka” – kwota 3.500 zł;
- KGW Leziona „Spotkanie integracyjne mieszkańców wsi Leziona” – kwota 2.900 zł;
- Klub Sportowy Akademia Piłkarska „Szkolenie piłkarskie dzieci i młodzieży_2020” – kwota 48.000 zł;
- KGW Strzegowa „Międzypokoleniowa integracja mieszkańców Strzegowy” – kwota 2.900 zł;
- Stowarzyszenie Przyjaciół Jarzębinki „Działania edukacyjne dla przedszkolaków z Gminy i Miasta Nowe Skalmierzyce” – kwota 5.000 zł;
- Miejsko-Gminny Klub Sportowy Pogoń Nowe Skalmierzyce „Organizacja i prowadzenie procesu szkolenia sportowego dzieci i młodzieży w dyscyplinie szachy w szkołach podstawowych oraz na terenie miasta Nowe Skalmierzyce” – kwota 5.000 zł;
- Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec Kalisz – 4 zadania: „Obóz harcerski” – kwota 8.000 zł, „Zimowisko harcerskie” – kwota 5.500 zł, „XIV Rajdo - Biwak „Szlakiem Powstańców Wielkopolskich” – kwota 5.500 zł oraz „Rajdy, ogniska, gry i podchody” – kwota 3.700 zł;
- OSP Boczków „85-lecie OSP Boczków - integracja OSP i wsi” – kwota 3.200 zł;
- KGW Węgry „Powitanie wakacji” – kwota 3.400 zł;
- KGW Boczków „Spotkanie Mikołajkowe” – kwota 2.700 zł;
- KGW Nowe Skalmierzyce – 2 zadania: „Wokół tradycji i zwyczajów Ziemi Skalmierzyckiej” – kwota 5.500 zł i „Bezpieczniej na dwóch kółkach” – kwota 2.900 zł;
- KGW Skalmierzyce „Turniej wsi dla mieszkańców Skalmierzyce” – kwota 3.100 zł;
- KGW Gniazdów – 2 zadania: „Impreza integracyjna Andrzejk” – kwota 2.600 zł i „Dzień Dziecka 2020” – kwota 3.400 zł;
- OSP Gostyczyna „Integracyjna majówka z OSP” – kwota 2.700 zł;
- Stowarzyszenie przy szkole podstawowej w Skalmierzycach „Edukreator” – 2 zadania: „Półkolonie zimowe - dla młodych programistów i konstruktorów” – kwota 8.000 zł i „Artystyczne Powitanie Lata - Nad wszystkim czuwa gospodarz domu” – kwota 3.600 zł;
- Towarzystwo Rowerowe Sokół Skalmierzyce „Rajd na rozpoczęcie sezonu rowerowego; IV Rajd na Koniec Świata” – kwota 3.000 zł;
- Parafialny Klub Sportowy Legion św. Katarzyny „Legionowa Szkołka Siatkarska” – kwota 8.000 zł

Dariusz Smułka

Przebudowy trzech dróg gminnych

Jeszcze w lutym samorząd Nowych Skalmierzyc dokona wyboru wykonawców pierwszych w tym roku inwestycji związanych z przebudowami dróg gminnych: ul. Krótkiej w Nowych Skalmierzycach, ul. Słonecznej w Fabianowie oraz ulicy Wierzbowej we Węgrach.

Zakres prac przy ulicy Krótkiej w Nowych Skalmierzycach będzie obejmował wykonanie nawierzchni asfaltowej, chodników oraz poboczy z kostki brukowej od końca tej ulicy do wjazdu na osiedle od strony ulicy Jabłonkowej w Śliwnikach – długość odcinka to 232 metry. Szerokość jezdni wyniesie 5 metrów, natomiast chodników – do 2 metrów. Wykonawca na zakończenie zadania będzie miał czas do 30 czerwca br.

Drugie zadanie to przebudowa ulicy Słonecznej w Fabianowie łączącej ulice Środkową z Wiejską w Ociążu. Przedsięwzięcie będzie wiązało się z wykonaniem nowego asfaltu na odcinku 1,1 km. Zaplanowano także budowę chodnika, wjazdów do posesji i na pola oraz odwodnienia w postaci rowów. Na inwestycję władze Nowych Skalmierzyc pozyskały najwięk-

sze w historii samorządu dofinansowanie z zewnątrz związane ze wsparciem budowy dróg gminnych. Środki pochodzą z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w ramach PROW na lata 2014-2020, a ich wysokość to 1.364.976,00 zł. Prace mają być sfinalizowane na koniec sierpnia.

Z kolei przebudowa ulicy Wierzbowej we Węgrach obejmuje położenie nowej nawierzchni bitumicznej na odcinku o długości 240 metrów od strony skrzyżowania z ulicami Bursztynową i Łąkową. Zarówno pobocza, jak i wjazdy do posesji i na pola zostaną umocnione kruszywem. Szerokość jezdni wyniesie 4 metry. Zakończenie prac przewidywane jest na 31 maja br.

Dariusz Smułka

ul. Krótka w Nowych Skalmierzycach

ul. Słoneczna w Fabianowie

ul. Wierzbowa we Węgrach

System nawadniania boiska na stadionie

Niebawem rozpoczną się prace związane z instalacją systemu nawadniania płyty boiska na Stadionie Miejsko-Gminnym w Nowych Skalmierzycach.

Samorząd, po analizie dokumentów i ofert, wybrał przedsiębiorstwo z Torunia, które na finalizację inwestycji będzie miało czas do połowy kwietnia br.

Do zamówienia publicznego na instalację systemu nawadniania boiska wystartowało wiele firm. Korzystne oferty cenowe pozwoliły na wygospodarowanie znaczących oszczędności. Środki te przeznaczymy na rozszerzenie zadania o montaż podobnej instalacji na mniejszym, treningowym boisku oraz modernizację budynku hydroforni – powiedział Burmistrz Gminy i Miasta Nowe Skalmierzyce Jerzy Łukasz Walczak.

System będzie oparty na 12 zraszaczach sektorowych oraz 2 pełnoobrotowych. Układ zasilania to kompletny zestaw wyposażony w pompę główną wraz z systemem filtracyjnym, układ sterowania, kolektory, armaturę i zestaw zalewający. Instalacja będzie zasilana wodą ze zbiornika retencyjnego usytuowanego na tyłach stadionu. Dodatkowo zamontowany zostanie moduł wifi umożliwiający uruchamianie oraz zmianę ustawień poprzez aplikację mobilną.

Stadion tętni życiem. Murawa jest intensywnie użytkowana przez nasze kluby sportowe. Dotychczas była ona nawadniana ręcznie, stąd potrzeba takiej inwestycji – dodaje burmistrz. Ponadto samorząd planuje wykopać studnię głębinową wspomagającą pobór wody do zraszania. Koszt przedsięwzięcia będzie oscylował wokół kwoty 120 tysięcy zł.

Dariusz Smułka

Z szatni będą korzystali m.in. młodzi piłkarze KS Pogoń

Oddanie „Szatni na medal” w Biskupicach Ołobocznych

20 stycznia przy boisku szkolnym w Biskupicach Ołobocznych miało miejsce uroczyste oddanie postawionego pod koniec ubiegłego roku kontenera szatniowego. Zadanie to było dofinansowane ze środków Województwa Wielkopolskiego z programu „Szatnia na Medal” kwotą w wysokości 77.400,00 zł.

Program „Szatnia na medal” powstał po to, aby młodzi ludzie mieli jak najlepsze warunki do rozwijania swoich pasji. Z tego miejsca chciałabym podziękować Panu Burmistrzowi za to, że o te środki z samorządu województwa się postarał – powiedziała Członek Zarządu Województwa Wielkopolskiego Marzena Wodzińska. W przecięciu wstęgi udział wzięli także Zastępca Burmistrza Gminy i Miasta Nowe Skalmierzyce Agnieszka Sipka, radny Grzegorz Wojciechowski, sołtys wsi Mirosław Nowacki, dyrektor placówki Bożena Walczak, prezes KS Pogoń Nowe

Skalmierzyce Bernard Spasowski, miejscowy przedsiębiorca Roman Potarzycki oraz przedstawiciel uczniów.

Nowy obiekt o wymiarach 12 x 5 m jest przeznaczony dla młodych piłkarzy szkolących się w działającej w Biskupicach Ołobocznych szkółce piłkarskiej prowadzonej przez KS Pogoń Nowe Skalmierzyce oraz dla społeczności szkolnej. Znajdują się w nim dwie szatnie, pomieszczenie dla trenera oraz trzy toalety. Całkowity koszt zadania to ponad 200 tysięcy złotych.

Dariusz Smułka

Koncert Noworoczny

Przez wzgląd na rozrastającą się z roku na rok publiczność tym razem nie deski Starego Kina, a bardziej przestronna miejska hala sportowa przy ul. Okólnej była miejscem zorganizowanego przez burmistrza Jerzego Łukasza Walczaka w dniu 9 lutego nowoskalmierzyckiego Koncertu Noworocznego.

W jego dwudziestej siódmej już odsłonie wystąpili Miejsko-Gminna Orkiestra Dęta przy OSP Skalmierzyce pod batutą Wojciecha Musiała oraz chóry: św. Grzegorza pod dyrygenturą Mariusza Jernalczyka oraz św. Cecylii pod dyrygenturą Andrzeja Nowickiego.

Zaproszenie włodarza Nowych Skalmierzyc przyjęli Poseł na Sejm RP Tomasz Ławniczak, Radny Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Andrzej Pichet, Starosta

Powiatu Ostrowskiego Paweł Rajski, Przewodniczący Rady Gminy i Miasta Tadeusz Orzechowski, ks. kan. Sławomir Nowak, radni powiatu ostrowskiego i radni gminni oraz sami mieszkańcy, którzy wypełnili salę do niemal ostatniego krzesła.

Z racji trwającego w pełni karnawału repertuar, w którym wystąpili lokalni artyści objął głównie szerokie kręgi muzyki rozrywkowej (wśród niej pop oraz tematy filmowe)

i klasycznej, ale nie zabrakło również muzyki chóralnej, a nawet cerkiewnej. Były występy grupowe a także duety łączące nie tylko pokolenia, ale również zespoły.

Zakończyło się tradycyjnymi już elementami tego koncertu: Marszem Radetzky'ego, oraz bisem „wymuszonym” owacjami na stojąco.

Magdalena Kąpielska

Blisko 52 tys. zł dla Orkiestry Jurka Owsiaka od Nowych Skalmierzyc

Wspomniana kwota to efekt kwesty 61 wolontariuszy, którzy przyłączyli się do Orkiestry poprzez placówki oświatowe bądź Centrum Kultury oraz Bibliotekę Publiczną.

Na miejsko-gminny sztab działający pod patronatem Burmistrza Gminy i Miasta Nowe Skalmierzyce Jerzego Łukasza Walczaka złożyły się ponadto również koordynujący akcję Referat Kultury, Sportu i Promocji Gminy oraz organizacje społeczne, w tym w szczególności Stowarzyszenie Eudajmonia oraz Koło Gospodyń Wiejskich z Nowych Skalmierzyc.

Przekazaną do kaliskiego oddziału WOŚP

sumę 51.675,80 zł (wspartą drobną walutą obcą) stanowiły datki zebrane do puszek podczas ulicznej kwesty – przeszło 43 tys. zł, natomiast ponad 8 tys. zł pochodziło z licytacji, którą członkowie Stowarzyszenia Eudajmonia przeprowadzili w sztabie podczas finału. Dzień spędzony w towarzystwie druhów OSP Skalmierzyc, kurtka z autografem Bartka Zmarzlika, piłka nożna podpisana przez Kubę Błasz-

wielka orkiestra
świątecznej
pomocy

czykowskiego, koszulki i inne gadzety z logo WOŚP, płyty i zdjęcia z autografami artystów, rękodzielnicze skrzaty, rękawice kuchenne, chleby, ciasta czy kosz wędlin – to tylko część fantów stanowiących pulę ciekawych przedmiotów, o które „targowali” się ze sobą mieszkańcy z korzyścią dla fundacji Jurka Owsiaka, grającej tym razem na rzecz zabiegowej medycyny dziecięcej.

To dotychczas najlepszy wynik, jaki Nowe Skalmierzyce uzyskały podczas 24 finałów WOŚP, w jakich uczestniczyły. Oznacza to, że uczymy się dobroczynności i potrafimy dzielić się dobrem w każdym wymiarze – skomentował burmistrz Jerzy Łukasz Walczak.

Atrakcją były występy dzieci i młodzieży

Miejsko-gminny sztab WOŚP

Finał WOŚP to jednak nie tylko podliczenie zebranych w drugą niedzielę stycznia pieniędzy, ale również wydarzenia temu towarzyszące. W tym roku były to taneczno-wokalne występy dzieci oraz młodzieży – podopiecznych placówek oświatowych, Centrum Kultury oraz członków grupy tanecznej „FLUX”, a ponadto także zajęcia ruchowe przeprowadzone przez Eudajmnię, koncert zespołu Gangsters Rock oraz zabawy z ogniem. Na te ostatnie złożyły się: teatr ognia grupy Infernal – niezwykle spektakularny fireshow oraz światelko do nieba – tym razem nie w tradycyjnej wersji fajerwerków, ale zimnych ognii, które nadały imprezie charakteru ciepła oraz bliskości między jej uczestnikami. Był to również symbol łączności ze sztabem ogólnopolskim oraz podsumowanie całego finału w Nowych Skalmierzycach.

Magdalena Kąpielska

Lista sponsorów WOŚP

- Burmistrz Gminy i Miasta Nowe Skalmierzyce Jerzy Łukasz Walczak
- Marszałek Województwa Wielkopolskiego Marzena Wodzińska
- Starosta Ostrowski Paweł Rajski
- Dealer Mercedes-Benz Auto Partner J. i A. Garcarek
- Jacek Golembka
- Grażyna i Łukasz Walczakowie
- KS Pogoń Nowe Skalmierzyce
- Slow Life&Business - Centrum Psychologii Zdrowia i Psychoedukacji
- Print Wizards – Paweł Wojtaszak
- KGW Biskupice Ołoboczne
- KGW Boczków
- KGW Biskupice
- KGW Leziona
- KGW Skalmierzyce
- KGW Nowe Skalmierzyce
- KGW Strzegowa
- KGW Ociąż
- KGW Śliwniki
- Klub Iskra McPoland w Nowych Skalmierzycach
- Czesław Woś
- Jolanta Kowalska
- Adrian Jankowski
- Spółdzielnia Mleczarska „Lazur” w Nowych Skalmierzycach
- Właściciele Baru „Oleńka” w Nowych Skalmierzycach – Marzena i Tomasz Różańscy
- Firma DR-HEMSKY
- Firma Pro Juris

Światelko do nieba

Dużo emocji dostarczyła licytacja fantów:

...piłki z autografem Kuby Błaszczkowskiego,

... kurtki z autografem Bartka Zmarzlika,

... modeli od klubu Iskra Nowe skalmierzyce,

... i słodkich wypieków od Kół Gospodyń Wiejskich

Koncert zespołu Gangsters Rock

Światelko do nieba

Skalmierzyccy Kolumbowie. W 75-tą rocznicę egzekucji AK-owców w Lasku Skarszewskim.

Na cmentarzach parafialnych w Nowych Skalmierzycach i Skalmierzycach są mogiły, na których w Święto Zmarłych kombatanci i harcerze urocząskicie składają kwiaty oraz zapalają znicze. Każdy przechodzień dowiadyuje się z napisów, że leżą tam żołnierze Armii Krajowej rozstrzelani w Lasku Skarszewskim k/Kalisza, w dniu 19 stycznia 1945 r.

Ilość zapalonych w Święto Zmarłych zniczy może świadczyć o szacunku, jakim otacza te groby społeczeństwo. Mało kto jednak zna losy tych ludzi i zdaje sobie sprawę, że byli to tak przywódcy, jak i zwykli członkowie tutejszej niepodległościowej konspiracji, którzy nie doczekali końca wojny.

PRZYCZYNY I OKOLICZNOŚCI ROZWOJU KONSPIRACJI W OKOLICACH SKALMIERZYC NOWYCH

Po zajęciu południowej Wielkopolski, w początkach września 1939 r., Niemcy utworzyli z byłego województwa poznańskiego i większości łódzkiego Kraj Warty, który został włączony bezpośrednio do Rzeszy. Podzielono go na 3 rejencje, a te z kolei dzieliły się na landraty, odpowiadające powiatom. Powiat Ostrowski, należący do rejencji łódzkiej, dzielił się wewnętrznie na 4 miasta i 13 gmin wiejskich. Jedną z nich była Gmina Nowe Skalmierzyce (Neu Skalden). Na czele gminy stał Amtskommissar (tj. wójt), którym w Skalmierzycach Nowych był najpierw Otto Hoffman, właściciel majątku ziemskiego w Kurowie, a potem Jakobs – obydwaj surowi i niechętni wobec Polaków.

Celem Niemców była germanizacja Wielkopolski, ale nie poprzez przekształcenie Polaków w lojalnych obywateli Rzeszy, lecz poprzez eksterminację i wysiedlenie naszego narodu oraz kolonizację tych terenów przez element niemiecki. Służyły temu różne metody od egzekucji i zsyłek do obozów koncentracyjnych poczynając. Wielu Polaków wysiedlono, a na ich miejsce sprowadzono Niemców. System niewolniczej niemal pracy objął dzieci od 14-go, a potem od 12-go roku życia. Reszty dopełniły masowe wywózki na roboty do Rzeszy, skoszarowanie części społeczeństwa w obozach pracy, czy tzw. Einsatz, czyli roboty przy tworzeniu szańców i fortyfikacji na rzecz Wehrmachtu. Żadne z tych represji nie ominęły mieszkańców naszej gminy. Dość wspomnieć egzekucję rodziny Łyszczaków i Józefa Wojtczaka w listopadzie 1939 r.

oraz 10 innych mordów, za które odpowiedzialna jest niemiecka żandarmeria ze Skalmierzyc Nowych, czy wywózki kilkudziesięciu mieszkańców naszej gminy do obozów koncentracyjnych w 1940 r., z których większość nie powróciła. Z naszej gminy wysiedlono, głównie do Generalnej Guberni, 228 osób, a szkoła w Skalmierzycach Nowych (dzisiejsza SP im. Polskich Noblistów) stała się jednym z głównych obozów przesiedleńczych dla Polaków z Powiatu Ostrowskiego, przez który przewinęło się co najmniej 1500 osób. Sporo młodych ludzi wywieziono na przymusowe roboty do Niemiec, a Skalmierzyce Nowe dzierżą jako miejscowość swoisty rekord w skali południowej Wielkopolski w procentowym udziale ludności we wspomnianym już Einsatzu, w którym brało udział około 800 mieszkańców (tj. około 30 %). Na skutek w/w represji w ciągu 5 i pół lat okupacji pozbawiono życia co najmniej 226 mieszkańców gminy Skalmierzyce Nowe, choć najprawdopodobniej liczba ta jest wyższa i waha się w granicach 300-310 osób. W tej sytuacji nie było mowy, aby Polacy mogli nawiązać do tradycyjnych metod pracy organicznej z epoki zaborów jako formy przetrwania. Zmieniło się bowiem wszystko. Pracę konspiracyjną trzeba było prowadzić zupełnie innymi metodami niż pod zaborem pruskim, przed 1918 rokiem.

W tych warunkach każdy starał się indywidualnie, na własną rękę, przetrwać koszmar okupacji. Konspiracja zorganizowana musiała być ograniczona liczbowo i składać się z ludzi pewnych, by nie dopuścić do dekonspiracji i poważnych represji wobec całych grup społecznych. Zetknięcie się indywidualnego, codziennego oporu z konspiracją zorganizowaną podnosiło ducha u zwykłych ludzi i budziło świadomość, że poza władzą niemiecką istnieje podziemna władza polska. Gmina Skalmierzyce Nowe leżąc pomiędzy Kaliszem a Ostrowem była pod dużym wpływem ruchu oporu kształtującego się w tych miastach. Pierwszymi podziemnymi organizacjami polityczno-wojskowymi, ukształtowanymi już jesienią 1939 r., były Organizacja Jed-

Franciszek Majnert

ności Narodowej w Kaliszu i Tajna Organizacja Wojskowa w Ostrowie – obydwie uformowane przez współpracujących ze sobą działaczy prawicowego Stronnictwa Narodowego. Inną rolę odgrywała organizacja „Ojczyzna”, która skupiała początkowo ludzi o prawicowych poglądach, ale nie należących do SN. To oni otrzymali z Warszawy w 1940 r. uprawnienia do tworzenia w Wielkopolsce struktur Polskiego Państwa Podziemnego – Delegatury Rządu na Kraj i Związku Walki Zbrojnej (późniejszej Armii Krajowej). Po aresztowaniach, które zdziesiątkowały OJN w Kaliszu i TOW w Ostrowie w latach 1940-1941, resztki obydwu organizacji włączono do ZWZ-AK. Równocześnie jednak jesienią 1941 r. zdekonspirowane i rozbite zostały struktury Delegatury i ZWZ w Poznaniu. Stąd od początku 1942 r. okręgową siedzibę władz podziemnych Komenda Główna ZWZ-AK przeniosła do Ostrowa, który w latach 1942-1944 stał się podziemną stolicą Wielkopolski. Od jesieni 1943 r. zaczęły jednak następować kolejne aresztowania – tym razem AK-owców w południowej Wielkopolsce. Ostrowskiemu AK podlegały inspektoraty, które dzieliły się na obwody odpowiadające powiatom, te zaś dzieliły się na rejony. Obwód Ostrowski AK dzielił się na 18 rejonów, a jednym z nich były Skalmierzyce Nowe. Tutejsza placówka AK liczyła około 40 zaprzysiężonych członków, a jej założycielem i dowódcą był Franciszek Majnert ps. „Józef”, chorąży Wojska Polskiego. Wyodrębnioną komórką była placówka „Srebro” wykonująca zadania na kolei w Skalmierzycach Nowych, którą początkowo kierował Mieczysław Kamiński ps. „Gitara”, a potem Jan Jaźwiec ps. „Roman”. Losy ich oraz ich kolegów potoczyły się dramatycznie.

POCZĄTKI I ROZWÓJ KONSPIRACJI W OKOLICACH SKALMIERZYZYCH NOWYCH

Na pierwsze ślady zaangażowania mieszkańców gminy Skalmierzyce Nowe w prace konspiracyjne napotykamy już na początku okupacji niemieckiej – jesienią 1939 r. W dniu 13 listopada 1939 r. miało miejsce w Kaliszu przy ul. Łaziennej 17, w prywatnym mieszkaniu jednego z wojskowych (naprzeciwko dzisiejszego Centrum Kultury i Sztuki), jedno z pierwszych spotkań konspiracyjnych w grodzie nad Prosną. Jednym z jedenastu uczestników tego tajnego zebrania był Franciszek Majnert ps. „Józef” (rocznik 1897) – były powstaniec wielkopolski, chorąży WP, mieszkaniec Skalmierzych Nowych. To on był głównym inspiratorem, a potem komendantem organizacji konspiracyjnych na terenie naszej gminy. Początkowo podziemie polityczno-wojskowe na ziemi skalmierzyckiej rozwijało się w ramach Organizacji Jedności Narodowej, stworzonej przez byłych działaczy prawicowego Stronnictwa Narodowego w Kaliszu, choć przyjmującej teraz w swoje szeregi wszystkich, bez względu na poglądy, któ-

towaniami. Wtedy też cała skalmierzycka konspiracja, na razie nie tknięta aresztowaniami, przeszła do ZWZ-AK, przy czym podporządkowana została terytorialnie obwodowi ZWZ-AK w Ostrowie. Na węzle kolejowym w Skalmierzycach Nowych funkcjonowała ponadto wydzielona placówka AK o kryptonimie „Srebro”, wykonująca specjalne zadania na kolei. Pierwszym jej komendantem był skalmierzyczanin, Mieczysław Kamiński ps. „Gitara” (rocznik 1913), przed wojną zawodowy wojskowy. Poszukiwany przez gestapo musiał zniknąć ze Skalmierzych Nowych w marcu 1941 r. Ukrywał się potem w Poznaniu i okolicach, jednak został aresztowany, a następnie, 16 sierpnia 1944 r., rozstrzelany w Żabikowie. Kierownictwo placówki „Srebro” przejął Jan Jaźwiec ps. „Roman” (rocznik 1907), przed wojną zawodowy wojskowy, mieszkający na tzw. cle w Nowych Skalmierzycach.

Rejon AK w Skalmierzycach Nowych zajmował się zbieraniem i przekazywaniem informacji o działaniach hitlerowskiego aparatu okupacyjnego, a zwłaszcza o stanie i ruchach wojsk niemieckich. W tej sytuacji obserwacją objęto m.in. jednostkę

AK-owcy z placówki „Srebro” wprowadzali chaos i dezinformację w transporcie kolejowym poprzez zmiany adresów na wagonach towarowych, niewłaściwe formowanie pociągów, wykolejanie lokomotyw, niszczenie sprzętu wojskowego, wykradanie broni i sprzętu sanitarnego, czy nawet podpalanie wagonów, jak np. w 1943 r., kiedy na tutejszej stacji kolejowej spłonęło 30 wagonów pasy. Ponadto skalmierzyccy kolejarze pełnili rolę kurierów AK przewożąc ważne materiały – czasem nawet z samej Warszawy do Ostrowa. Poza wspomnianymi już Kamińskim i Jaźwiczem działali tutaj Franciszek Krajka ps. „Srebro”, Kazimierz Urbaniak ps. „Fis”, czy Kazimierz Niesobski ps. „Bartek” (wykwaterowany z rodziną z Ostrowa). Z kolei w Skalmierzycach młodzieńcy AK-owcy spotykali się potajemnie na Dąbku, w baraku należącym przed wojną do p. Owoca, który miał tam mały ośrodek rekreacyjny. Byli wśród nich m.in. Michał Matyaszczyk (rocznik 1911), Franciszek Czerwiński (rocznik 1919) – obydwaj stolarze, Jan Misiak, którego aresztowano, ale zdołał zbiec i przedostał się do Warszawy (zginął w Powstaniu Warszawskim w sierp-

Jan Jaźwiec

Bolesław Pers

Franciszek Czerwiński

Michał Matyaszczyk

rzy czynnie chcieli się przeciwstawić niemieckiemu okupantowi. Kilka dni później, 19 listopada 1939 r., odbyło się pierwsze poświadczony źródłowo konspiracyjne zebranie OJN w Skalmierzycach Nowych – na strychu kościoła ewangelickiego przy dzisiejszej ul. Kaliskiej. Prowadził je Józef Cebula ps. „Henryk” – zięć skalmierzyckiego organisty, Stanisława Kurkiewicza. To wtedy wstąpił do OJN m.in. Jan Remelski z Mącznik, który odegrał potem bardzo ważną rolę w konspiracji wielkopolskiej. Równocześnie na początku 1940 r. zaczęły tworzyć się w Wielkopolsce struktury Polskiego Państwa Podziemnego, ze Związkiem Walki Zbrojnej (późniejszą Armią Krajową) jako jego ramieniem zbrojnym. W lutym-marcu 1941 r. kaliska OJN została zdekonspirowana i zdziesiątkowana aresz-

tupełniającą oraz magazyny Wehrmachtu w Szczypiornie, w czym czynnie pomagał tamtejszy fryzjer, Edmund Sowiński ps. „Zygmunt”, który miał dostęp do kantyny wojskowej. Ważnym zadaniem było ratowanie ludzi zagrożonych aresztowaniem i organizowanie ich przerzutu. Kluczową rolę w tym zakresie, i to w skali całej Wielkopolski, odgrywał wspomniany Jan Remelski ps. „Antoni” (rocznik 1920), który biorąc udział w tzw. akcji legalizacyjnej wykonał w latach 1940-1944 około 230 sztuk pieczętek niemieckich, dzięki którym można było wyrobić fałszywe dokumenty. Odbiorcami tych pieczętek byli m.in. Felicjan Karbowski ps. „Fel” i Marian Sikora ps. „Emes” (obydwaj ze Skalmierzych Nowych) a także wspomniani już Majnert, Jaźwiec i Słowiński. Na węzle kolejowym w Skalmierzycach Nowych

niu 1944 r.), Mieczysław Krakowski, którego przerzucono do Norwegii, czy bracia Stasiakowie i Kurzajewscy. Patronem tej grupy, zajmującej się m.in. kolportowaniem konspiracyjnej prasy, np. wydawanego w Ostrowie pisma „Orzeł Biały”, był Stanisław Grodzki. Wspomnieć należy jeszcze o innych mieszkańcach Skalmierzych Nowych i okolic biorących udział w konspiracji, np. o Bolesławie Persie ps. „Bolek”, bliskim współpracowniku F. Majnerta, Feliksie Persie z ulicy 3 Maja, jednym z pierwszych organizatorów tutejszej konspiracji, który, wcześniej aresztowany, zginął w Dachau w 1942 r., Irenie Grzesiak z ulicy Kościuszki, łączniczce, która kierowała punktem kontaktowym placówki AK w Skalmierzycach Nowych, Janie Wojciechowskim, pracującym na kolei, p. Gierzu z Węgier (z ostat-

niego domostwa w Węgrach Nowych), czy rodzinie Niesobskich, wykwaterowanej z Ostrowa do Skalmierzyc Nowych i czterokrotnie tutaj przenoszonej do różnych mieszkań (przez pewien czas mieszkali m.in. przy ul. Kościuszki oraz przy ul. Nowej 3). Na koniec wspomnijmy jeszcze o sprawie prawdopodobnego uratowania siódmego lotnika z załogi Halifaxa JD-154, który rozbił się w Skalmierzycach Nowych w nocy 14/15 września 1943 r. (znaleziono 6 ciał z 7-osobowej załogi). W relacjach zbieranych 40 lat temu przez tutejszego regionalistę, p. Władysława Borocho, powtarzała się kilkakrotnie wersja, że szybkie wywiezienie lotnika miał zorganizować mieszkający 140 m od miejsca katastrofy komendant tutejszej placówki AK, chor. Franciszek Majnert, który umieścił go potem w konspiracyjnym szpitalu-lecznicy, w Raszkowie, będącym jednocześnie schroniskiem dla zagrożonych. Wersję tę potwierdził tamtejszy lekarz, Walenty Brodziak. Lotnikiem tym był najprawdopodobniej Henryk Fojer, który odnalazł się kilkanaście lat temu w Anglii jako Henry Field, lecz wkrótce potem zmarł, przez co precyzyjne ustalenie faktów nie jest w tej chwili możliwe.

Kiedy nadeszła jesień 1943 r. ostrowskie struktury AK zostały dotknięte falą aresztowań, co dość szybko przeniosło się także na rejon Skalmierzyc Nowych.

CZĘŚCIOWA DEKONSPIRACJA, ARESztOWANIA I EGZEKUCJA

Między październikiem 1943 a styczniem 1944 r. aresztowano większość dowódców AK w Wielkopolsce, a ponadto zdekonspirowano jego siedzibę mieszczącą się w Ostrowie, przy ul. Składowej 6. Ponurą rolę odegrali w tym konfidenci. Zaraz też aresztowania objęły rejon AK w Skalmierzycach Nowych. I tak 4 października 1943 r. gestapo z Kalisza aresztowało E. Słowińskiego ze Szczypiorna. W tym samym dniu mieli być aresztowani F. Majnert i B. Pers, ale zdołali się ukryć i po otrzymaniu fałszywych dokumentów udali się na roboty do Niemiec. Wreszcie 19 października na stacji kolejowej w Skalmierzycach Nowych pojawiło się gestapo z Poznania, które aresztowało Kazimierza Niesobskiego. Losy aresztowanych lub zdekonspirowanych w październiku 1943 r. AK-owców ułożyły się różnie. Słowiński, mimo okrutnego śledztwa, nikogo nie wydał i dostał się do obozu koncentracyjnego z Mauthausen, gdzie doczekał końca wojny. Niesobski został 7 maja 1944 r. rozstrzelany w obozie karno-śledczym w Żabikowie k/Poznania. Z kolei Majnert i Pers pracowali u rolnika w Fürstenwald k/Kassel, w Hesji (centralna część Niemiec Zachodnich). Jednak 26 maja 1944 r. zostali aresztowani – podobno ich pracodawca znalazł w walizce ukryta

prawdziwe dokumenty Majnerta. Już w lipcu trafili do więzienia w Kaliszu.

AK w Skalmierzycach Nowych, mimo braku dowódcy, nadal wykonywała swoje zadania. Jeszcze 28 grudnia 1944 r. Jan Jaźwiec odbierał od Jana Remelskiego ostatnią sfałszowaną pieczętkę. Jednak już 4 stycznia 1945 r. Jaźwiec został aresztowany w pracy – na kolei w Skalmierzycach Nowych. Tego dnia aresztowano także dwóch stolarzy – Michała Matyaszczyka, którego gestapo zaskoczyło w pracy w Ostrowie oraz Franciszka Czerwińskiego, który akurat przebywał w domu – na zwolnieniu chorobowym z Einsatzu, gdzie pracował przy fortyfikacjach ziemnych w sieradzkim. W ostatniej chwili udało się uciec przed aresztowaniem Józefowi Cebuli ze Skalmierzyc Nowych. W mieszkaniach wszystkich wymienionych Niemcy przeprowadzili szczegółowe rewizje. Dużo wskazuje na to, że wymienieni AK-owcy zostali wskazani przez lokalnego konfidenta.

Tymczasem 12 stycznia 1945 r. ruszyła powtórnie ofensywa radziecka. Kaliskie gestapo zdecydowało się teraz szybko rozprawić z przetrzymywanymi w Kaliszu więźniami. Jeszcze w piątek, 19 stycznia, panie Anna Majnert i Kazimiera Pers, małżonki przetrzymywanych, dostarczyły do więzienia paczki, które Niemcy przyjęli zwdzając je jakby nic się nie stało. Tymczasem tego samego dnia gestapowcy przewieźli 56 więźniów (w tym 6 kobiet) do Łasku Skarszewskiego, gdzie połączono ich, przeważnie piątkami, związując ręce z tyłu cienkim drutem oraz kolczastym drutem wokół szyi. Następnie bito ich niemiłosiernie, po czym nastąpiła egzekucja. Poza pięcioma członkami AK z rejonu skalmierzycyckiego byli tam kaliscy Niemcy, którzy współpracowali z AK, grupka AK-owców z Ostrowa i rejonu (m.in. z Wysocka, Parczewa, Westrzy), wreszcie członkowie ruchu oporu z Kalisza. Do dołu wpadali piątkami, przy czym część jeszcze prawdopodobnie żyła. Leńcizy ze Skarszewa relacjonował potem, że po zasypaniu dołu i odjeździe Niemców ziemia się ruszała, co świadczyło o agonii ofiar przez uduszenie.

23 stycznia Armia Czerwona wkroczyła do Kalisza, potem do Skalmierzyc Nowych, a 25 stycznia do Ostrowa. Ekshumację przeprowadzono 26 lutego, zatrudniając do wykopów niemieckich cywilów. Spośród 56 ciał rozpoznano 38, zaś 18 ofiar miało tak zmasakrowane twarze, iż nie zdołano ustalić ich tożsamości. Ciała 5 AK-owców z rejonu skalmierzycyckiego, rozpoznane przez rodziny, przewieziono do kościoła w Skalmierzycach i złożono w kostnicy, która stała w południowo-zachodnim narożniku terenu kościelnego, a która dziś już nie istnieje. 1 marca 1945 r. odbył się pogrzeb Michała Matyaszczyka i Franciszka Czerwińskiego w Skalmierzycach, a po-

tem Franciszka Majnerta, Bolesława Persa i Jana Jaźwieca w Skalmierzycach Nowych. Mszę św. odprawiali ks. Bielski, skalmierzyczanin z pochodzenia, i ks. Władysław Lis, proboszcz z Droszewa.

Najpierw AK-owcy mieli zwykłe mogiły darniowe. W kilka lat po wojnie wystawiono pomniki, na które, wbrew obietnicom władz i związku kombatanckiego, rodziny musiały się składać. Przy okazji rodzina Danielaków z Mącznik, której przysłano prochy z obozu koncentracyjnego Mauthausen Wincentego Danielaka, gimnazjalisty wywiezionego do obozu wiosną 1940 r., poprosiła o możliwość umieszczenia ich w mogile M. Matyaszczyka i F. Czerwińskiego, co też się stało. Stąd na pomniku AK-owców w Skalmierzycach znajdują się 3 nazwiska Polaków pomordowanych przez Niemców.

Pokolenie młodych patriotów walczących z bronią w rękę o wolną Polskę podczas II wojny światowej, zwane pokoleniem Kolumbów, poniosło w 1945 r. polityczną porażkę. Wychowani w niepodległej Ojczyźnie, w atmosferze patriotyzmu, nie pamiętający już zaborów, będąc w pełni sił musieli zmierzyć się z okrucieństwami najbardziej ponurej z wojen. Mimo wielkich ofiar i poświęceń nie byli zwycięzcami. W nowej Polsce Ludowej starano się zapomnieć o tych spośród nich, którzy zginęli, a tych, którzy przeżyli – prześladowano. Z piątki skalmierzycyckich AK-owców stojących w mroźnym styczniu 1945 r. przed swoimi oprawcami z gestapo, tylko 48-letni Franciszek Majnert pamiętał zabory – sam przecież zwycięsko walczył o niepodległą Ojczyznę w Powstaniu Wielkopolskim 1918-1919 r. Jaźwiec, Pers i Matyaszczyk, mający wtedy po 30 kilka lat, mogli pamiętać te czasy z dzieciństwa. Najmłodszy z nich, Franciszek Czerwiński, urodził się już w niepodległej Polsce. Wszystkich jednak łączyło jedno – gorliwy patriotyzm i przywiązanie do niepodległej Ojczyzny. Czy ofiara skalmierzycyckich Kolumbów była daremna? Jeżeli niepamięć i tania rozrywka będą triumfować nad pamięcią i refleksją – to tak. Jeżeli zaś pamięć będzie istotnym elementem naszej świadomości, to nie ma lepszego lekarstwa na znieczulicę i obojętność społeczną oraz lepszego przykładu dla ludzi chcących uczestniczyć w sposób odpowiedzialny w życiu publicznym, jak konfrontacja z tymi, którzy oddali za Ojczyznę cenę najwyższą. A do nich należeli rozstrzelani 75 lat temu skalmierzycy wojskowi i stolarze. Świeć Panie nad ich duszami!

Tomasz Ławniczak

Przedruk artykułu z Gazety Skalmierzycyckiej nr 134-136 z 2005 roku.

Za udostępnienie zdjęć dziękujemy rodzinom pomordowanych i Jerzemu Wojtczakowi

W 75. rocznicę egzekucji w Lasku Skarszewskim

19 stycznia br. w Skalmierzycach z inicjatywy Burmistrza Gminy i Miasta Nowe Skalmierzyce Jerzego Łukasza Walczaka oraz Posła na Sejm RP Tomasza Ławniczaka odbyła się uroczystość obchodów 75. rocznicy rozstrzelania pięciu członków Armii Krajowej obwodu Nowe Skalmierzyce w Lasku Skarszewskim.

Data ta niewątpliwie na zawsze kojarzona będzie ze zbrodnią dokonaną przez Niemców w 1945 roku- tuż przed zakończeniem II wojny światowej oraz ofensywą radziecką. Wśród pięćdziesięciu sześciu zamordowanych wówczas więźniów byli także mieszkańcy naszej gminy: Franciszek Majnert, Jan Jaźwiec, Bolesław Pers, Franciszek Czerwiński oraz Michał Matyaszczyk.

Msza św. intencji rozstrzelanych sprawowana była w Sanktuarium Maryjnym w Skalmierzycach. O ich losach opowiedział wiernym poseł na Sejm RP Tomasz Ławniczak, podsumowując ich życie tymi słowami: *Złożyli przysięgę, iż są w stanie oddać swoje życie dla Ojczyzny- i tak właśnie zrobili. Są dla nas prawdziwym przykładem. To, że dziś żyjemy w wolnej Polsce zawdzięczamy m.in. ich przelanej krwi.* Do ich tragicznego

losu odniósł się także kustosz Sanktuarium Matki Bożej ks. kan. Sławomir Nowak: *Ratowali ludzi, organizowali przepustki, robili wszystko, aby chronić rodaków, poświęcali swoje życie, a nierzadko także życie swoich rodzin. Byli dumni z tego, że są w AK. To oni służyli Polakom i Polsce. To oni, kiedy skończyła się wojna byli prześladowani przez tych, którzy mówili, że Polska Ludowa jest najważniejsza. Mimo wielkich ofiar i poświęcenia, oni nie zwyciężyli, patrząc po ludzku, ale tak naprawdę są dzisiaj dla nas bohaterami. (...) Chciałoby się powiedzieć, że ta dzisiejsza modlitwa w intencji żołnierzy to jest nasza wdzięczność, a zarazem pamięć, bo nie wolno nam o tych ludziach zapominać- o ludziach, którzy byli zakochani w naszej Ojczyźnie. O ludziach, którzy tęsknili za wolnością.* Uroczystą oprawę mszy świętej

zapewniła Miejsko-Gminna Orkiestra Dęta przy OSP Skalmierzyce a także poczty sztandarowe szkół i organizacji społecznych.

Ważną częścią obchodów było złożenie wiązanek kwiatów na grobach AK-owców na cmentarzach parafialnych w Skalmierzycach oraz Nowych Skalmierzycach. Na zaproszenie organizatorów w sali sesyjnej Stadionu Miejsko-Gminnego odbyło się również spotkanie z rodzinami pomordowanych. *Nie możemy zapomnieć o tych, którym winni jesteśmy wolność- powiedział burmistrz Jerzy Łukasz Walczak. Chciałbym zapewnić, iż będę czynił starania, aby upamiętnić zmarłych żołnierzy poprzez nadanie ulicom ich imienia.*

Aleksander Liebert

Msza św. w Sanktuarium Maryjnym w Skalmierzycach

Spotkanie z rodzinami pomordowanych

Złożenie wiązanek kwiatów na grobach AK-owców

Pamięci rozstrzelanych żołnierzy AK

19.01.2020 roku minęła 75. rocznica rozstrzelania żołnierzy AK w Lasku Skarszewskim. Pięciu z nich było żołnierzami obwodu AK z terenu gminy Skalmierzyce i Skalmierzyce Nowe. Polegli ze Skalmierzyc Nowych to: chorąży Franciszek Majnert (komendant placówki AK), sierżant Jan Jaźwiec i plutonowy Bolesław Pers. Polegli ze Skalmierzyc to: Franciszek Czerwiński i Michał Matyaszczyk.

W imieniu członków rodzin żołnierzy AK (F. Majnerta, J. Jaźwieca, B. Persa) składam serdeczne podziękowanie organizatorom i wszystkim uczestnikom uroczystości 75. rocznicy rozstrzelania żołnierzy AK – za pamięć, za obecność, za starania, aby dzień ten był hołdem dla tych, którzy oddali swoje życie za Ojczyznę.

Wyrazy wdzięczności kieruję do władz kościelnych w Skalmierzycach, szczególnie dziękuję ks. kanonikowi Sławomirowi Nowakowi za mszę świętą w intencji poległych żołnierzy AK.

Dziękuję za obecność na mszy świętej władzom Gminy i Miasta Nowe Skalmierzyce z burmistrzem Jerzym Łukaszem Walczakiem na czele, posłowi na Sejm RP Tomaszowi Ławniczakowi, przedstawicielom organizacji społecznych, młodzieży szkolnej, członkom rodzin żołnierzy AK, społeczności skalmierzyckiej, pocztom sztandarowym i Miejsko-Gminnej Orkiestrze Dętej przy OSP Skalmierzyce.

Uroczystość miała bardzo podniosły, uroczysty charakter. Mogiły bohaterów AK na cmentarzach parafialnych w Skalmierzycach i Nowych Skalmierzycach pokryły piękne wiązanki kwiatów, które złożyli: burmistrz, poseł, przedstawiciel kombatanatów oraz uczniowie szkół.

Podziękowania i rozmowy z rodzinami były miłym akcentem kończącym rocznicowe uroczystości.

Serdecznie dziękuję wszystkim, którzy przyczynili się do tego, że pamięć o regionalnych bohaterach przekazywana jest z pokolenia na pokolenie. Jest to najlepsza lekcja patriotyzmu. Dotyczy to wszystkich bohaterów – i tych z AK, poległych uczestników Powstania Wielkopolskiego i wszystkich patriotów zasłużonych dla skalmierzyckiej społeczności.

Młodzież szkolna zapala na ich mogiłach w dniu 1 listopada świecę pamięci, ktoś zostawia małe wiązanki kwiatów – chwala im za to.

Z wyrazami wdzięczności
Stefania Majnert

Historia jednej fotografii cz. 2

W pierwszej odsłonie cyklu mogliśmy oglądać jedną z najstarszych pocztówek Nowych Skalmierzyc. Widokówki były wówczas bardzo popularne, służyły przede wszystkim do komunikacji, wymiany informacji pomiędzy rodzinami będącymi w podróży.

Teraz doceniamy także wartość historyczną, jaką ze sobą niosą. Pewnie dlatego wyjątkowo rzadkie pocztówki potrafią na licytacjach osiągać kwoty nawet kilkuset złotych.

W tym odcinku pokazujemy pocztę kolejową w Nowych Skalmierzycach, skąd widokówki ruszały w świat. Na ujęciu znajduje się budynek pełniący obecnie funkcję Środowiskowego Domu Samopomocy. Na szyldzie widoczny jest napis Kaiserliches Postamt, czyli Cesarski Urząd Pocztowy. Widok o tyle nietypowy, iż pokazuje budynek od strony torów. Obiekt, choć

w świetnym stanie technicznym, trochę się do naszych czasów zmienił. Nie ma już niewielkiej wieżyczki w parterowej części budynku, zmodyfikowano także nieznacznie konstrukcję dachu. Przed budynkiem dopatrzmy się budki wartowniczej oraz nieistniejącego już zdobionego ogrodzenia. Wyraźna jest także biało-czarna barierka oraz świeże sadzonki drzew, które rozrosły się do takich rozmiarów, że podobnej fotografii nie sposób już wykonać.

Aleksander Liebert

PODZIĘKOWANIE

Spółeczny Komitet Opieki nad Pomnikami i Mogiłami
Powstańców Wielkopolskich
składa serdeczne podziękowania

Państwu Nowackim z Ocięża
za przekazanie kwiatów,

**a Paniom Iwonie Grabarczyk
i Bronisławie Chłaście**
za wykonanie wiązanek.

Bal karnawałowy dla dzieci

Karnawał to czas hucznych zabaw i uroczystych balów. Mniejsze bądź większe eventy organizowane są przez różne instytucje. W Biskupicach Ołobocznych do wspólnej zabawy zaprosili najmłodszych członkowie Stowarzyszenia Kulturalnego Teatr Misterium Biskupice Ołoboczne, sółtys i rada sołecka wsi.

Chcemy pokazać dzieciom, że dobra zabawa jest wpisana w nasze życie. A okazji do rodzenia się wielu pozytywnych emocji było niemało. Zabawy integracyjne, konkursy cieszyły się dużym zainteresowaniem. Wszystkie to za sprawą animatorów z zaprzyjaźnionej z naszym stowarzyszeniem GROW UP EVENTS. Organizatorzy przygotowali dla dzieci słodkie niespodzianki, dla rodziców – ciasto i kawę. Po kilkugodzinnym spotkaniu dzieci opuszczające salę wiejską czyniły to niechętnie i podkreślały, że *chciałyby, aby takie zabawy odbywały się częściej.*

Biskupice Ołoboczne to prężnie działająca wieś gminy. Od ponad 12 lat grupa odważnych i pracowitych mieszkańców

najpierw nieformalnie, a od 2013 roku jako Stowarzyszenie Kulturalne Teatr Misterium organizuje imprezy integracyjne dla mieszkańców wioski oraz gminy. Dorobek stowarzyszenia to 13 widowisk pasyjnych Misterium Męki Pańskiej, dwie sztuki teatralne: „Król wschodzącego słońca” Adama Piekarszewskiego i „Fircyk w zalotach” Franciszka Zabłockiego. Stowarzyszenie jest organizatorem wielu imprez cyklicznych, takich jak: Festyn „Północ-Południe”, bal dla dzieci, festyn z okazji Dnia Dziecka, wspólne śpiewanie pieśni patriotycznych „Na patriotyczną nutę”, bal seniora. Organizujemy dożynki wiejskie. Dużym

zainteresowaniem mieszkańców cieszą się rajdy rowerowe po drogach gminy i powiatu ostrowskiego oraz liczne wycieczki krajoznawcze. Stowarzyszenie prowadzi wiele akcji społecznych - „Sprzątanie Biskupic”, sadzenie drzew przy drogach.

Bal karnawałowy dla dzieci został zorganizowany przez SK TM BO przy współfinansowaniu Gminy i Miasta Nowe Skalmierzyce w ramach programu: Tradycja-Kultura-Teatr-Muzyka-2020.

Wycieczka do Warszawy

4 lutego br. grupa 55 mieszkańców m.in. Biskupic Ołobocznych przebywała na jednodniowej wycieczce we Warszawie.

Pobyt rozpoczęliśmy spacerem po Łazienkach Królewskich. Jednym z głównych punktów wyjazdu była wizyta w Sejmie RP na zaproszenie posła Tomasza Ławniczaka, który powitał nas przy biurze przepustek i osobiście towarzyszył nam podczas całej wizyty w tym ważnym dla polskiej demokracji miejscu. Niewątpliwie niezapomnianym wydarzeniem było wejście do znanej wszystkim z telewizyjnych relacji Sali Posiedzeń. Uzyskaliśmy tam informacje na temat historii sejmu i senatu, funkcji sejmu, inicjatywy ustawodawczej czy rozmieszczenia klubów poselskich.

Wraz z przewodniczką oraz posłem udaliśmy na dalsze zwiedzanie. Nasi przewodnicy oprowadzili nas między innymi po holu głównym, na którym znajduje się tablica upa-

miętniająca posłów II Rzeczypospolitej poległych w czasie II wojny światowej oraz tablica upamiętniająca uczestników katastrofy smoleńskiej. Bardzo podobało nam się miejsce na parlamentarnym korytarzu, gdzie dziennikarze czekają na polityków, aby przeprowadzić z nimi wywiady. Mieliśmy okazję spotkać polityków i znanych dziennikarzy. Poseł Tomasz Ławniczak, uzupełniając przewodniczkę, przekazał nam wiele historii związanych z wydarzeniami z naszym regionem. Po wspólnym zdjęciu pożegnał naszą grupę.

Spacerem po Nowym Świecie i Krakowskim Przedmieściu dotarliśmy pod Kolumnę Zygmunta III Wazy i Zamek Królewski. Ostat-

Uczestnicy wycieczki w Sejmie RP

nim punktem wyprawy był czas wolny, który można było przeznaczyć na zwiedzanie Starożytności Miasta.

Gorąco dziękujemy Posłowi Tomaszowi Ławniczakowi za niezwykle interesującą lekcję wychowania obywatelskiego. Organizatorem wycieczki było Stowarzyszenie Kulturalne Teatr Misterium Biskupice Ołoboczne.

Z serca wyśpiewane

Z serca wyśpiewane zostały życzenia dla Seniorów w Szkole Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Skalmierzycach. 21 i 22 stycznia to niepowtarzalne dni w roku, dlatego nikomu nie trzeba przypominać o ich randze.

Babcie i Dziadkowie zajmują szczególne miejsce w sercu każdego dziecka. By wyrazić wdzięczność za trud i oddanie, 23 stycznia 2020 roku odbyła się w szkole w Skalmierzycach przepiękna uroczystość. Wnukowie z przejęciem kierowali do babć i dziadków

słowa, w których zawarta była miłość, radość i podziękowanie. Podczas spotkania szanowni goście mogli podziwiać pokazy taneczne w wykonaniu swoich wnucząt oraz przepiękny i profesjonalny śpiew, który rozpromieniał twarze zgromadzonych.

Po występach wszyscy zostali zaproszeni na przygotowany przez rodziców słodki poczęstunek. Wspólne biesiadowanie było okazją do poznania się, nawiązania rozmowy czy podzielenia wspomnieniami. Goście nie kryli wzruszenia. Wnukowie przygotowali także dla swoich babć i dziadków własnoręcznie wykonane pamiątki. Ta wyjątkowa uroczystość, pełna uśmiechu, radości i dumy, dała wyraz tego, jak ważne są takie spotkania i chwile spędzone wspólnie z najbliższymi.

Danuta Szymczak

Senioralne Święto w Kotowiecku

19 stycznia w Szkole Podstawowej im. Janusza Korczaka w Kotowiecku odbyło się spotkanie pokoleniowe z okazji Dnia Seniora. Zarówno nauczyciele, jak i uczniowie placówki ochoczo i pełni entuzjazmu włączyli się w lokalne obchody Dnia Babci i Dziadka.

Wśród licznie przybyłych gości obecni byli: radny Gminy i Miasta Nowe Skalmierzyce i sołtys wsi Kotowiecko Jan Korzeniowski, dyrektor szkoły Teresa Stachowiak, przewodnicząca Koła Gospodyń Wiejskich w Kotowiecku Danuta Filipiak oraz seniorzy z Kotowiecka.

Program artystyczny z udziałem uczniów obfitował w muzyczno-taneczne impresje (począwszy od śpiewu szkolnego chóru, poprzez różnorodne tańce, a kończąc grą na wiolonczeli), które sprawiały, że na ustach gości pojawiał się uśmiech, a podczas występów panowała radosna, rodzinna atmosfera. Dzieci dziękowały seniorom za przekazywane wartości i za dobro, które od nich otrzymują. Aby pokazać im, jak bacznym

obserwatorów mają wkoło siebie, najmłodsi artyści zaprezentowali skecz pt. „Rosołek i stołek”, który sprawił, że dobry humor utrzymywał się jeszcze długo. Na koniec jeden z uczniów wcielił się w postać gwiazdy disco polo – Zenka Martyniuka – i śpiewając „Przez Twe oczy zielone” porwał zgromadzonych gości do wspólnego śpiewu.

Seniorzy podziękowali za występy gromkimi brawami. Następnie sołtys i dyrektor złożyli seniorom życzenia. Tuż po części oficjalnej zaproszono gości na kawę i słodki poczęstunek, który został przygotowany według lokalnych receptur.

Maciej Matuszczak

Po części artystycznej przygotowanej przez uczniów na gości czekał słodki poczęstunek

O teatrze inaczej

W Szkole Podstawowej im. J. Korczaka w Kotowiecku od kilku lat prężnie działa kółko teatralne pod kierunkiem polonistki Urszuli Adrian.

Uczniowie mają za sobą szereg tradycyjnych sztuk i pantomim uświetniających szkolne oraz środowiskowe uroczystości czy święta. Kółko teatralne do także pole działań innowacyjnych, jakie od kilku lat prowadzi pani Urszula.

Pierwszym niekonwencjonalnym działaniem była wyreżyserowana przez uczniów od początku do końca sztuka pt. „Odwracamy role”. Członkowie kółka przygotowali scenariusz, rozdzielili kwestie, wykonali rekwizyty, stroje i dekorację. Kolejnym krokiem w odkrywaniu teatru była innowacja „Lalka nie tylko do zabawy – teatr lalek”. Uczniowie z pomocą rodziców i babć uszyli lalki do przedstawienia. Następnie wcielili się w ich

animatorów w przedstawieniu „Era komputera” na temat cyberprzemocy. Sztuka zyskała tak dużą przychylność lokalnej publiczności, że w kolejnym roku powstała inscenizacja teatru lalek „Historia Niepodległej” o tematyce patriotycznej. Z obydwu przedstawień lalkowych powstały słuchowiska emitowane w Radiu Rodzina.

W tym roku szkolnym uczniowie wraz z opiekunką przygotowali świąteczne przedstawienie teatru cieni. W ramach innowacji „Światło, płótno, ja – teatr cieni” przygotowali inscenizację bożonarodzeniową dla najbliższego środowiska, a w przerwie międzyświątecznej mieliśmy także okazję

Kółko teatralne ma w swoim repertuarze m.in. przedstawienie o cyberprzemocy

wysłuchać audycji w Radiu Rodzina, która powstała na bazie ścieżki dźwiękowej do szkolnego przedstawienia. Uczniowie pytają o następne spektakle, a Urszula Adrian nie ukrywa, że już ma pomysły na kolejny rok szkolny.

Koncert kolęd w kościele w Biskupicach Ołobocznych

12 stycznia 2020 roku w kościele parafialnym w Biskupicach Ołobocznych odbył się wyjątkowy, świąteczno-noworoczny koncert.

Uczestnicy mogli wysłuchać cudownych kolęd i piosenek bożonarodzeniowych, przepięknych wierszami o tematyce tajemnicy Świąt Bożego Narodzenia. Program wykonany przez uczniów miejscowej szkoły podstawowej w przepiękny sposób uświetnił okres kolędowania. A dowodem tego były zasłużone brawa wielu widzów, zarówno parafian, jak i gości zgromadzonych w tym dniu na liturgii.

D.M.

Wyjątkowy koncert kolęd w skalmierzyckim sanktuarium

19 stycznia br. w Sanktuarium Maryjnym w Skalmierzycach znów można było poczuć atmosferę świąt Bożego Narodzenia. A to za sprawą zorganizowanego przez kustosa ks. Sławomira Nowaka oraz ks. Marcina Nowickiego koncertu kolęd, który wykonali znany z działalności w zespole „Pod Budą” Andrzej Sikorowski oraz jego córka Maja.

Kolędowanie to piękna tradycja, którą musimy pielęgnować z pokolenia na pokolenie. Cieszę się, że tak licznie zgromadziliśmy się dziś w naszej świątyni, aby wspólnie, jednym głosem śpiewać na chwałę Pana – przywitał zebranych proboszcz. W kolędowaniu udział wzięli również Poseł na Sejm RP Tomasz Ławniczak oraz Burmistrz Gminy i Miasta

Nowe Skalmierzyce Jerzy Łukasz Walczak.

Muzycy wykonali nie tylko najbardziej znane kolędy takie jak „Gdy śliczna panna”, „Mizerna cicha”, „W żłobie leży” czy „Gdy się Chrystus rodzi”, ale zaprezentowali także utwory grupy „Pod Budą” oraz pastorałki autorstwa Andrzeja Sikorowskiego – „Zimowa kraina”, „Pastorałka dla córki” czy „Śniegu

Gwiazdą wieczoru był Andrzej Sikorowski, znany z zespołu „Pod Budą”

cieniutki opłatek”. Z racji, iż Maja Sikorowska jest pół-Greczynką nie zabrakło utworów z tegoż kraju czy kolędy „Cicha noc” zaśpiewanej przez nią w języku greckim.

Zebrani okazali się nie tylko biernymi słuchaczami, ale równie chętnie kolędowali wespół z muzykami.

Dariusz Smułka

Spotkanie z seniorami w Ociążu

Kilkudziesięcioro seniorów 26 stycznia br. wzięło udział w uroczystości zorganizowanej dla nich przez sołectwo Ociąż.

Gośćmi spotkania byli starosta Paweł Rajski, zastępca burmistrza Agnieszka Sipka oraz ks. dr Krzysztof Niciejewski. Jak podkreślił sołtys wsi Józef Marciniak *celem spotkania była integracja naszych seniorów. Dziękuję, że przyjęli Państwo zaproszenie. Liczę, że radosna atmosfera sprzyjała będzie, aby porozmawiać o latach młodości.*

Seniorów w Ociążu jest na tyle dużo, że organizatorzy postanowili rozdzielić uroczystość na dwa etapy - na tegorocznym spotkaniu gościły osoby urodzone w latach 1928-1953. Kolejna taka inicjatywa odbędzie się za rok. Wszyscy uczestnicy zebrania otrzymali pamiątkowe medale, a dla najstarszych mieszkańców przygotowano specjalne puchary oraz kwiaty, które wręczyła zastępca burmistrza Agnieszka Sipka: *dzień seniora to taki czas, kiedy możecie wspólnie świętować. Życzę Państwu przede wszystkim dużo zdrowia, pogody ducha, tak abyście Państwo mieli dużo marzeń i je realizowali. Dziękuję organizatorom za inicjatywę takiego spotkania i za to, że dbacie o seniorów. Głos zabrał także starosta Paweł Rajski, który podkreślał swoją dumę z tego, że urodził się w Ociążu: *jestem jednym z Was. Dziękuję za zaproszenie i za to, że mogę tutaj z Państwem być. Przede wszystkim życzę Państwu dużo zdrowia- jest to wielka radość, która daje nam siłę, aby działać. Będąc często w ostrowskim szpitalu, który jest dla mnie jako starosty niebywale istotny, widzę jakie rozgrywają się tam dramaty. Zapraszam Was do tego obiektu, który ciągle się zmienia, ale tylko w roli gościa. (...) Życzę Państwu także, aby dorośli wnukowie znajdowali dla Państwa czas, żeby byli przy Was i przekazywali swoim dzieciom te wartości, które Wy im przekazywaliście.**

Po części oficjalnej organizatorzy przewiedzieli wspólną zabawę z udziałem animatora. Uroczystość była współfinansowana ze środków Gminy i Miasta Nowe Skalmierzyce w ramach otwartego konkursu ofert.

Aleksander Liebert

Najstarszym uczestnikom spotkania wręczono puchary i kwiaty

Pomagamy ptakom przetrwać zimę

„Czas zimową porą zwany, białym śniegiem malowany. Marzną noski, marzną uszka, lecz nie marzną nam serduszka, gdy przyjaciel mały w biedzie zaraz będzie po obiedzie.”

W żłobku ruszyła akcja dokarmiania ptaków. Dzieci z najstarszych grup bardzo chętnie się w nią włączyły, poznając przy tej okazji gatunki ptaków oraz rodzaje pokarmu. Z radością dosypywały pokarm do karmników, pomagając przetrwać zimę swoim skrzydlatym przyjaciołom.

P. Dyc, B. Pieczyńska

Czas zabawy w karnawale

„W karnawale, w karnawale dookoła wielkie bale” brzmią słowa dziecięcej piosenki.

W Szkole Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Skalmierzycach również nastał czas zabawy. 24 stycznia 2020 roku odbył się bal dla najmłodszych, w którym wzięli udział uczniowie klasy pierwszej oraz klas drugich i trzecich. Każdy prezentował wspaniały strój, ale co ważniejsze wspaniałe umiejętności taneczne. Uczniowie mieli okazję uczestniczyć w różnych zabawach i konkursach, ale także po prostu radośnie płąsali w rytmie ulubionych przebojów.

Aneta Powąska

Mistrzostwa Powiatu w Piłce Ręcznej Dziewcząt - Dzieci

16 stycznia 2020 r. w hali sportowej w Nowych Skalmierzycach odbyły się Mistrzostwa Powiatu w Piłce Ręcznej Dziewcząt kategoria - Dzieci.

I miejsce i awans do zawodów rejonowych uzyskała

reprezentacja ze Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Skalmierzycach. II miejsce - Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Nowych Skalmierzycach.

Marzena Wrzosek

Kalendarz imprez - luty/marzec 2020

IMPREZY KULTURALNE

LP.	NAZWA IMPREZY	TERMIN	ORGANIZATOR	MIEJSCE
1.	Kino dla dzieci i młodzieży	każdy wtorek o godz. 17.00	Centrum Kultury oraz Biblioteka Publiczna Gminy i Miasta	Stare Kino w Nowych Skalmierzycach
2.	Kino dla dorosłych	każdy czwartek o godz. 19.00	Centrum Kultury oraz Biblioteka Publiczna Gminy i Miasta	Stare Kino w Nowych Skalmierzycach
3.	Gminny Dzień Kobiet – koncert Andrzeja Piasecznego	8 III 2020	RKSiPG	Hala przy SP Nowe Skalmierzyce, ul. Okólna
4.	Wyjazd do teatru	III 2020	PZERiI w Nowych Skalmierzycach	Kalisz
5.	Dzień Kobiet	III 2020	organizacje społeczne, sołectwa	wg organizatorów

IMPREZY SPORTOWE, REKREACYJNE I TURYSTYCZNE

1.	Zabawy i bale karnawałowe	I – III 2020	placówki oświatowe, sołectwa, organizacje społeczne	wg organizatorów
2.	Spotkanie z okazji tłustego czwartku	II 2020	KGW Gałązki Wielkie	Gałązki Wielkie
3.	Walentynki z kabaretem „Malina”	II 2020	KGW Kotowiecko	Droszew

WARSZTATY

1.	Kurs Pierwszej Pomocy	II 2020	KGW Chotów	Chotów
2.	Warsztaty kulinarne	II 2020	KGW Trkusów, sołectwo Trkusów	Trkusów

Mistrzostwa Powiatu w Piłce Ręcznej Dziewcząt - Młodzież

15 stycznia 2020 r. odbyły się Mistrzostwa Powiatu w Piłce Ręcznej Dziewcząt kategoria - Młodzież.

I miejsce zajęła reprezentacja szkoły podstawowej w Odolanowie. Tym samym wywalczyła sobie awans do Mistrzostw Regionu. II miejsce i srebrne medale otrzymała drużyna ze Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Skalmierzycach. III miejsce - Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Nowych Skalmierzycach.

Marzena Wrzosek

Burmistrz Gminy i Miasta Nowe Skalmierzyce Jerzy Łukasz Walczak zaprasza Mieszkańki na

Koncert z okazji

Dnia Kobiet

Wystąpi

Andrzej
Piaseczny

Niedziela

8 marca 2020

godz. 18.00 i 20.00

(zgodnie z godziną podaną na zaproszeniu)

hala sportowa przy ul. Okólnej 8
w Nowych Skalmierzycach

Rezerwacja i odbiór bezpłatnych zaproszeń
na koncert u sołtysów wsi,
w Urzędzie Gminy i Miasta Nowe Skalmierzyce
- Referat Kultury, Sportu i Promocji Gminy (I p., pok. nr 15)
lub Centrum Kultury i Biblioteczce Publicznej,
ul. 3 Maja 32 od 24.02.2020 r. do wyczerpania.

Jedna osoba może jednorazowo otrzymać 1 zaproszenie.
Ilość miejsc ograniczona.